

SYD VESTEN

LOKAL- OG SLEKTSHISTORISK MAGASIN FOR ROGALAND

Kr. 30,-

NR. 2 – 2008 – 34. ÅRGANG

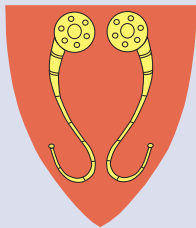
God sommer!

HVOR ER DETTE? Dette fotografiet viser en ungdomsgjeng fra Stavanger på sommertur – sannsynligvis i Ryfylke i første halvdel av 1900-tallet. Kjenner noen av Sydvestens lesere igjen hvor bildet kan være tatt – eller hvilken båt ungdommene reiser med? Svar kan gis til lagskontoret.

Av innholdet:

- *Referat fra årsmøtet på Utstein Kloster*
- *Postridevegen gjennom Figgjodalen*
- *Fille-værn, Prestalaus og smea-Kari*
- *Fellesråd for lokallagene*

SYDVESTEN

Lokal- og slektshistorisk
magasin for Rogaland
ISSN 0802-8486

Utgitt av:
Rogaland Historie-
og Ættesogelag

Opplag: 4 000

Adresse:
Bergelandsgt. 30,
4012 Stavanger
Tlf. 51 89 56 36
E-post: histori@online.no
www.rogaland-historie.no

Kontonr.: 3290.52.44581

Daglig leder:
Rigmor Hasle Amundsen

Redaksjon:
Rigmor Hasle Amundsen
(ansv.) tlf. 47 41 40 20
Turid Skimmeland
Tlf. 52 72 97 24
Åse Kristine Kristensen
Tlf. 51 62 12 04
Atle Skarsten
Tlf. 51 69 92 92

Åpningstider:
Man., tirs., tor., fre.
Kl. 9.00-15.00
Ons. 11.00-19.00

Statsarkivets lesesal:
Man., tirs., tors., fre.
Kl. 9.00-15.00
Ons. 9.00-19.00 (15.00 i
sommerhalvåret)

Neste Sydvesten kommer
uke 36 – 2008.

**Frisk for innlevering
til Sydvesten nr. 3/2008
er 10. august 2008**

Kulturminneåret 1997

Personlige erfaringer og observasjoner i senere tid førte meg tilbake til kulturminneåret 1997. Siden jeg var aktivt med i 2 forberedelsesgrupper, 1 på fylkesnivå og 1 i min hjemkommune, Sandnes, har jeg prøvd å finne ut hva kulturminneåret den gang har betydd for de forskjellige kulturminnene.

I Sandnes går det veldig bra. Det gamle Fogdahuset på Hana, ble byens kulturminnevalg. Det må vel være det eldste huset i Sandnes? Det dateres til begynnelsen av 1700 tallet. Det var på høy tid at huset ble tatt vare på. Kommunen hadde for mange år siden satt av over 2 millioner kroner til kjøp av huset. Eiendomsforholdene var ikke helt enkle, da Fogdahuset var en del av en større industrieiendom.

Mens huset sto der «på vent», var det utsatt for brannpåsettelse. Heldigvis ble en helt ødeleggende brann avverget. Ennå en stund ble huset stående og vente på at noe positivt skulle skje.

I de senere årene har en gruppe bygningsinteresserte lokalpatrioter vært i sving, hver dag, med å sette huset i stand. Disse villige mennene fikk omsider starte med arbeidet sitt. Representanter for Riksantikvaren, arkitekt samt malermester med spesialkunnskaper om gamle maleteknikker, farger, tapeter har hatt ansvaret for at alt blir så riktig som mulig.

Halve huset er ferdig og i bruk. Det leies ut til sluttede lag, foreninger og lignende. Hver lørdag formiddag er det åpent hus, med salg av vaffer og kaffe. Mye står igjen å restaurere, men det kommer etter hvert.

Hva med de andre kulturminnene i andre kommuner? Var 1997 bare et blaff? Jeg mener å ha observert en viss gjennomtrekk i kommuneadministrasjoner. Folk som ikke er født og oppvokst i de kommunene de arbeider i, kan vel ikke ventes å ta hensyn til at et sted, et miljø, hus, fartøyer er viktige å ta vare på akkurat der?

Med sorg har jeg notert meg at noen steder er alle gode intensjoner glemt. Nye, store hus, som er i strid med lokale byggetradisjoner, blir bygget. Gradvis blir stedene forandret. Det skal ikke så mye til og det tar vel heller ikke så lang tid, før så mye er forandret at stedets sjarm og egenart er borte for alltid.

Den såkalte «lille mann» er en viktig brikke for bevaringstanken. All den tid det offentlige mangler midler til å sette i stand hus og eiendommer i lokalmiljøet, bør private slippe å tigge og be om å få gjort viktige reparasjoner.

For å oppdatere meg selv på «stoda» etter kulturminneåret 1997, kontaktet jeg Rogaland fylkeskommune. Er kulturminneåret 1997 glemt? Kjenner man resultatet av dette skipperetaket i 1997? Det viser seg at det er sendt ut spørreskjemaer om hvordan situasjonen er nå for de forskjellige prosjektene. Flere kommuner har svart, men en del har ikke svart. Noen ga opp for flere år siden, da det viste seg at det verken var midler eller muligheter til å få gjort noe med sitt kulturminnevalg. Andre hadde valgt et minne som allerede må sies å være «reddet». Andre har «fått det til». Mitt inntrykk er vel at de færreste av de 26 kommunene i Rogaland, fremdeles er opptatt av 1997 prosjektene sine.

Jeg har en følelse av at spørreskjemaene til kommunene og besøket av representant fra Riksantikvaren nylig, har noe med det planlagte kulturminneåret i 2009 å gjøre. Hvis jeg tar feil i mine antagelser er ikke noe bedre enn det.

Så får vi bare begynne å håpe det beste igjen for våre felles kulturminner.

Åse Kristine Meling Kristensen

FELLESRÅD FOR LOKALLAGENE I STAVANGER

Et nytt fellesråd for historielagene i Stavanger ble stiftet 18. februar 2008. Fellesrådet for lokallagene består av lederne av lokallagene i Stavanger og Byhistorisk forening. Leder for Byhistorisk forening, Hans Eyvind Næss, ble valgt til Fellesrådets leder, mens RHÆ er sekretariat.

Fellesrådet vil arbeide for å drøfte og gjennomføre tiltak som kan utvikle lokalhistoriearbeid som er av felles interesse for lagene. På Fellesrådets møte 19. mai ble blant annet arbeidet med historiske fotografi og samarbeidet med kulturretaten i Stavanger tatt opp.

En skal og diskutere et mulig seminar med forfatterne av det nye historieverket om Stavanger by.

Andre oppgaver som blir aktuelt å drøfte er den viktige innsamlingen av stadnamn i Stavanger. Det kan også bli aktuelt å samle lokallagslederne for alle lagene i Stav-

anger-regionen til samtaler om saker av felles interesse.

Et viktig bokprosjekt som ikke har latt seg realisere til nå er Gards- og ættesoge for gardene i gamle «Hetland kommune». Hetland er en hvit flekk på kartet i den ellers så rike bygdebokslitteraturen i Rogaland. Dette prosjektet fortjener å bli satt på dagsorden på nytt.

Fellesrådet kan også dra veksler på et godt samarbeid med arkiv- og museumsinstitusjonene i Stavanger og vil ha sine møter på statsarkivet.

«Den glemte skriften»

– en lærebok i gotisk håndskrift

AV KNUT JOHANNESSEN

- Skriften presenteres ved hjelp av autentiske dokumenter med førsteklasses bildeklaritet.
- Alle dokumentene er transkribert (bokstavrett gjengitt) og har fylldige forklaringer.
- Boken omfatter mer enn 60 dokumenter fra 1800-tallet og bakover til omkring 1600.
- Dokumentene spenner fra store begivenheter i norgeshistorien til hverdagslivet i by og bygd.
- Dokumentene er gruppert slik at leserne kan gjøre raske fremskritt med å lese og forstå skriften.
- Forfatteren tar også for seg skriftens historie og utviklingen av skriveferdigheten i Norge.

Boka inneholder i tillegg oversikt over: Alfabeter fra forskjellige tidsperioder, forkortelsestegn, romertall og kirkeboklatin.

Dette er en bok for: Studenter og forskere i aktuelle fag, lokalhistorikere og slektsgranskere, og tar samtidig hensyn til både nybegynnere og viderekomne.

Boka er gitt ut på Universitetsforlaget og selges på lagskontoret. Pris kr. 329,-

NYE
BØKER

REFERAT FRA ÅRSMØTET 2008

5. APRIL PÅ UTSTEIN KLOSTER

Det møtte fram til sammen 101 deltakere på årsmøtet på Utstein Kloster. Av disse var det 78 utsendinger fra 29 lokallag i Rogaland, 10 styre-/varamedlemmer fra RHÆ samt daglig leder, 7 inviterte/observatører og 5 medlemmer.

Rennesøy og Åmøy historie- og ættesogelag var i år vertskap for årsmøtet, og ble åpnet med velkomsthilsen fra leder i lokallaget, Lillian Holgersen,

Deretter ønsket ordfører i Rennesøy kommune, Ommund Vareberg, velkommen til kommunen. Han ga samtidig en kort presentasjon av hva Rennesøy kommune kan by på.

Deretter ønsket leder i RHÆ, Birger Lindanger alle frammøtte velkommen på vegne av fylkeslaget.

Fra lokallagene møtte følgende med stemmeberetninge utsendinger:

Bokn historielag

Bjerkreim ættesogelag

Eigersund historielag

Finnøy historielag

Gjesdal historie- og ættesogelag

Haugesund historielag

Hjelmeland sogelag

Hundvåg og øyane historielag

Hå historie- og ættesogelag

Utstein Kloster sett fra vest (Schanche-gården). Foto: Åse Kristine Kristensen

Imsland – Vikedal og Sandeid sogelag
Jåttå og Hinna historielag
Klepp historielag
Lund historie- og ættesogelag
Madla historielag
Nord-Karmøy historielag
Randaberg historielag
Rennesøy- og Åmøy historie- og ættesogelag
Riskamuseet
Sandnes historie- og ættesogelag
Skjold og Vats sogelag
Skudenes historielag
Sola historielag
Stokka kultur- og historielag
Strand historie- og ættesogelag
Suldal sogelag
Tasta historielag
Time historie- og ættesogelag
Tysvær historielag
Ølen og Bjoa sogelag

ÅRSMØTEFORHANDLINGENE

1. GODKJENNING AV SAKSLISTE

Sakslisten ble godkjent uten merknader

2. VALG AV MØTELEDER OG REFERENT

Styremedlem i Rennesøy og Åmøy historie- og ættesogelag, Kristoffer Hausken, ble enstemmig valgt til møteleder.

Daglig leder, Rigmor Hasle Amundsen, i RHÆ ble enstemmig valgt til referent

3. ÅRSBERETNING 2007

Årsberetningen 2007 var på forhånd sendt ut til alle lokallagene før påske, og ble også trykket i Sydvesten nr.1/2008.

Birger Lindanger ledet gjennomgangen av årsberetningen. Årsberetning 2007 ble godkjent. Kommentarer: Det ble ytret ønske om en oppsummering av rådsmøtene i Sydvesten.

4. REGNSKAP 2007

Olav Skjervik ledet dette punktet.

Postene ble presentert på skjerm. Regnskapet viser et overskudd på kr. 79.300,-. Han påpekte imidlertid at det reelle overskuddet er på cirka 60.000,-. Dette skyldes blant annet at årboka har fått høyere kostnader.

Det ble også understreket at regnskap og budsjett stemmer noenlunde overens.

Konklusjonen er at RHÆ har hatt et godt regnskapsår.

Budsjett 2008 ble presentert og tatt til etterretning.

Det ble samtidig understreket at for- eningen vil være avhengig av å få flere abonnenter på årboka å kunne opprett- holde en positiv utvikling av økonomien. Det kom også en oppfordring om å skaffe flere annonser til årboka.

Revisjonsrapporten fra Thorsen, Wige- strand & Co DA forelå. Deler av rap- proten ble lest opp for årsmøtet.

5. VALG

Leder i valgnemda, Sigmar Myhre, pre- senterte valgnemdas innstilling.

Og etter valget fikk styret følgende sammensetning:

STYREMEDLEMMER

Birger Lindanger, Bokn (leder) – gjen- valgt 2 år

Jørg Eirik Waula, Hinna – gjenvalgt 2 år
Turid Skimmeland, Haugesund – gjen- valgt 2 år

Rolf Hetland, Gjesdal – gjenvalgt 2 år
Åse Kristine Kristensen, Sandnes (ikke på valg)

Olav Skjervik, Hjelmeland (ikke på valg)
Atle Skarsten, Tananger (ikke på valg)

VARAMEDLEMMER

Brit H. Hansen, Sola – gjenvalgt
John A. Aasland, Madla – gjenvalgt
Karl Eik, Lund – gjenvalgt
Dagfinn Silgjerd, Tysvær – ny

Alle ble enstemmig valgt.

Bernt Øvregaard fra Klepp ønsket å gå ut av styret, og fikk overrakt boka «Utstein Kloster» og et historisk kart som takk for flott innsats gjennom mange år i styret i RHÆ.

VALGKOMITÉ

Sigmar Myhre, Tysvær, (leder)
Rasmann Polden, Eigersund
Einar Sanstøl, Hinna
Mari Anne Næsheim Hall, Lura (vara)

Alle ble enstemmig gjenvalgt.

6. KONTINGENT

Innstillingen fra styret: Kontingenten forblir uendret.

7. INNKOMNE SAKER

Det kom ingen saker inn til behandling på årsmøtet.

EVENTUELT

Leder presenterte revidert handlingsplan 2008–2011. Denne ble delt ut til deltakerne, og gjennomgått med kommentarer.

Etter årsmøtet ble det servert lunsj på klosteret, som ble etterfulgt av en fottur på Klosterøya med Henry Haugvaldstad og Jørg Eirik Waula som guider.

Samtidig ble det gitt en presentasjon av «Motorbåt-prosjektet» fra Rennesøy og Åmøy historie- og ættesogelag på klosteret.

Årsmøtet ble avsluttet kl. 16.00.

Takk til Rennesøy og Åmøy historie- og ættesogelag som var vertskap for Årsmøtet, og som bidro til et flott arrangement på Utstein Kloster!

Hvem er dette?

Man kan finne så mangt på et loppemarked, og undertegnede har i noen år hatt den «uvanen» å gå på loppemarked en gang i blant. På et av byens større loppemarked i januar i år fant jeg dette bildet.

Et ungt par (nygifte?), som har vært hos fotograf Anton Rohde i Chicago i USA. Sannsynligvis har de emigrert til USA ved århundreskiftet 1800-/1900-tallet?

Er det noen av Sydvestenleserne som kjenner igjen dette stilige paret på bildet?

Rigmor

POSTRIDEVEGEN GJENNOM FIGGJODALEN

AV EGIL OSMUNDSEN

Postridevegen vart teken i bruk kring 1650. Han gjekk frå Stavanger til Kristiania. (Somme seier til Arendal. Dette kan vel skuldast at det alt før 1650 var brukandes veg mellom Arendal og Kristiania. Dessutan ser eg i boka «Fra tråkk til motorveg – statens vegvesen i Rogaland 1864-1989» av Svein Magne Olsen at der på side 32 er eit bilete av «Den gamle postridevegen fra Stavanger til Vistnes i Randaberg»).

Ei stubb av postridevegen gjennom Håland i Figgjo vart for om lag 15 år siden rusta noko opp og gjort klar for turgåarar. Det er i hovudsak denne vegbeten eg vil skriva om her, og litt om det som finst langsetter vege.

Før 1650 låg Figgjo i grunnen litt utanfor

allfarveg. To viktige farliner eller ferdslveggar gjekk utanom og rundt, men ikkje gjennom Figgjo. For det første har ein den gamle ferdslvegen over Melshei – Myklebust – Espeland – Tjessem og sør om Flassavatnet og ned til Lima.

På denne vege var der ein gamal marknadsplass, helst for hestehandel. Staden vert ennå kalt «Torjå» og ligg nord for Krossfjellet på Tjessem. Marknadsplassen vart nedlagt i 1656 og flytt til Stavanger. For det andre var der ein gamal veg med bru over Figgjo-elva ved Bråstein (namnet vert uttala «Bråss-stei» og tyder Bruarstein).

Denne vege gjekk/går gjennom Møgedal sør for Åslandsnuten og Rossåsen og til Ålgård.

*Postridevegen sett fra Håland i retning mot Øko-dalen og Risfjellet. Som ein ser er ikkje vege heilt snorbein i lendet, sjøl om han vart teikna opp med linjal. Fjellet til venstre i bakgrunnen er Håfjell.
Foto: Egil Osmundsen.*

Her går postridevegen i tunnel gjennom ein driftsbygning. Løysinga er nok valgt for å spare arbeid og kostnader, og ikkje av vørdnad for den gamle vegen og dei som bygde han.
Foto: Egil Osmundsen.

Men attende til postridevegen. På Bråstein er eit stykke av bygdavegen lagt på den gamle postridevegen og der går vegen tvers gjennom ein driftsbygning. (sjå foto).

Ridevegen går så vidare fram over ein låg åsrygg og kjem ned der bomstasjonene nå er. Grunnen til at bomstasjonen ligg nett her, er at her støyttar E-39 saman med postridevegen og det var ein ganske stor åpen plass like ved sida av E-39 på denne staden. Så fylgjer postridevegen same rette lina austover fram til av- og påkøyrsla til «Figgen». Her deler vegen seg i tre.

Lengst nord er postridevegen som går beint fram over Håland. Og her ligg gards-tuna på rekke og rad, tett inntil vegen. Den vegen som er i midten er nåverande E-39, og vegen lengst sør er Figgen-vegen som før var hovedvegen (Ålgård- eller Gjesdalvegen).

Lastebileigar David Wathne, Fr. Nansensveg, Hillevåg, hadde fylgjande saga å fortelja frå den gamle Gjesdalvegen gjennom Figgen:

Pila viser postridevegens hovudretning. Som ein ser, svingar vegen her av i 90 grader på hovudretninga. Der vegen når himmelranda på biletet svingar han attende i ein hårnålsving.
Foto: Egil Osmundsen.

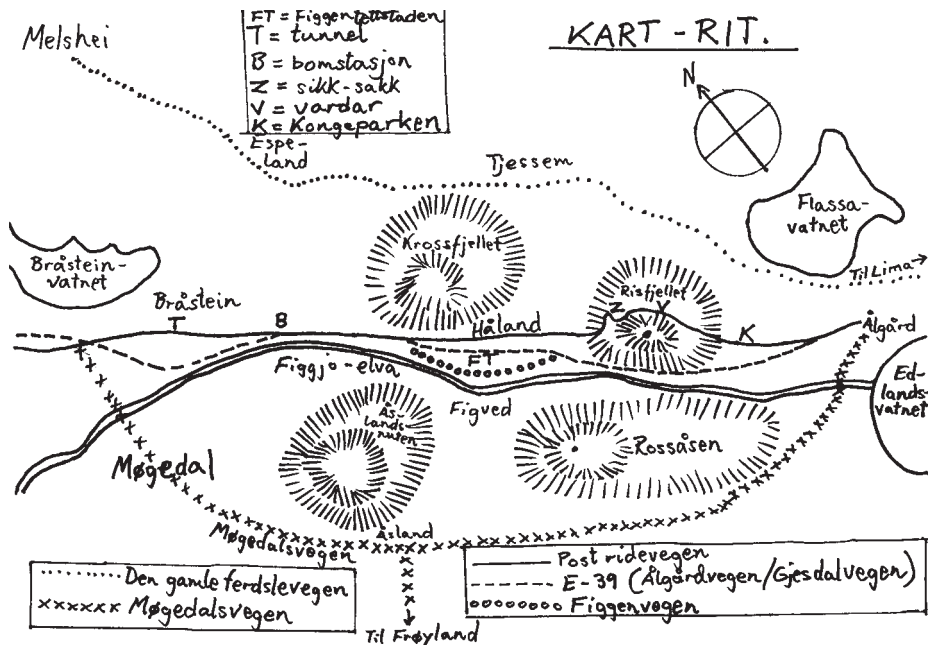
Med slike småvardar som dette, er postridevegen merkt av over Risfjellheia. Foto: Egil Osmundsen.

«Om lag midt i Figgen tettstad sto det i gamle dagar eit stort tre. Vegen gjekk i ein boge rundt det. Men så tok bilkøyring til å auka, og treet måtte vekk slik at vegen kunne rettast ut. Fyrst skulle dei ta vekk eit par store greinar som stakk ut i vegen. Det var gamle Haraland som skulle stå for dette arbeidet. Han klatra opp og byrja saginga. Det samla seg ein del glåmfolk. Etter kvart gjekk saga tregare og byrja setja seg fast. Ein av åskodarane sa då:

«Flytt deg ut på greina og tyng henne ned, så vil saga gå lettare».

Håland så gjorde, men brått brotna greina tvert av og både greina og sagføraren drunsa i bakken.

(Gjesdalvegen vart bygt 1868-71, og i bruk fra om lag 1870.)

Men dette var eit sidesprang – attande til postridevegen.

Etter 1650 vart det bygt gardar og hus langsetter vegen på Hålandssida.

Busetnaden og folkemengda vart dermed etter kvart større på Håland enn på Figved. Dette varte ved heilt fram til industri-reisinga sist på 1800-talet.

Heilt sør-aust på Håland ligg den såkalla Øko-dalen, på nedsida av postridevegen. Der hadde ein planar om eit økologisk bustadområde og eit senter med foredrags-sal, bibliotek, laboratorier og målestasjon. Men planane er lagt på is. Der er nå eit leir-område for speidarane med eit lite tømmer-hus og ein heilårs lavvo.

Etter Øko-dalen kjem postridevegen fram til den stupbratte skråninga opp mot Risfjellet. Her har dei laga ein sikk-sakk på vegen for å koma fram. (Sjå biletet. Vegen er på dette stykket god nok til å brukast som traktor-veg.)

Over Risfjell-heia er vegen merkt med små vardar. Og så går postridevegen i ei bratt brekka ned til Kongeparken-marka. Vegen går vidare tvers gjennom Kongeparken.

Ein kan vel ikkje seia at dei traff blink, dei som gav parken namn, for vegen gjennom parken er ingen kongeveg. Men dei skaut heller ikkje heilt skjevebom, for opp gjennom tidene er det fleire embetsmenn og bokmenn som har brukt ordet «Kongeveg» i mest same tyding som «riksveg».

Vegmuséet hadde i fleire år ei hall med utstilling tett ved postridevegen i Kongeparken. Dei var og med og sett vegen i stand, slik at han nå er finare enn han nokon gong har vore på denne staden.

Postridevegen går så vidare mot Ålgård, forbi Westernbyen og gjennom Kongeparken campingplass. Vidare går vegen sør-aust-over, over ein ås og kjem ned på flata innover mot gamle Ålgård meieri. Her møtes postridevegen og E-39 i spiss vinkel. Difor er det ei romsleg sletta på venstre sida av E-39 innover mot den nåverande rundkøyringa ved meieriet.

Men her ved Ålgård er Figgjodalen slutt. Dei som vil vita meir om vegen vidare får finna ut om det andre stader. Takk for fylgjet.

FILLE-VÆRN, PRESTALAUSEN, SMEA-KARI OG ANDRE INTERESSANTE PERSONER PÅ 1800-TALLET

AV JONNY MYDLAND

På første halvdel av 1800-tallet levde det en mann fra Kviteseid i Telemark som bodde noen år i et lite hus på Goa i Randaberg. Han gikk under det lite flatterende navnet Fille-Værn, og ser ut til å ha vært en både fargerik og noe hemmelighetsfull mann.

Vern Auversen ble født 1792 (i Bendik Veum: Fyresdal, s.378 sagt 1789) på Kyrkjebø i Kviteseid. Foreldrene hans var Auver Vernsen Støyle, f.1770, død 1846 på Terdal, gift 1791 med Anne Jonsdatter Rolleivstad, f.1767, død 1846 på Setflot. Auver og Anne hadde 7 barn, hvorav de 5 levendefødte var født på Kyrkjebø 1792, Meinstad 1794, Gullnes 1799, Midtbøen 1801 og Leite 1807. De førte altså óg et «omflakkende liv», om enn innen prestegjeldet. Auvers familie kan følges tilbake til en Olav Grå f 1610, bonde på Tveit i Kviteseid. Sagnet sier at Olav Grå skal ha vært sølvsmed fra Kongsberg, og siden kom til Bø i Telemark. Gråsvoll og kanskje Groa skal være minner om ham der. Han er nevnt i lensregnskapet i Bø i 1645 og betaler da koppeskatt. Han er kommet til Kviteseid i 1661, og i matrikkelen 1664 er han «oppsider» på Tveit, 54 år gammel. Sønnene hans gikk helst under navnet «Olav Graas Sønner». Stammoren til det reisende Vardalsfølget, het Kari Graa, og var kanskje født på 1660-tallet. Kan det være noen forbindelse her? Vern-navnet kom for øvrig

inn i slekta med den ene sønnen til Olav Grå, nemlig Vern Olavsen Tveit, f.1650.

Vern var omkring 24 år gammel da han 1816 ble gift med *Kari Gjermundsdatter Tveit*, f.1790 (Fyresdal, s.378 sagt 1786 – se Torjus Loupedalen: Kviteseid Bygdesoge I, s.173). De flyttet til Fyresdal omkring 1818, og videre til Stavanger i 1831. I Fyresdalsboka s.378 kan vi lese at «Han budde ei tid på Veamyrane og nokre år i Midgards-Jore i Hauggrenn. 1831 flytte Værn med kona og borni Sigrid, Auvor, Jon og Gunhild til Stavanger. Værn er vistnok den som i Fyresdal gjekk under namnet «Fille-Værn» og namnet hadde han nok fenge avdi han handla med filler. (Sjå om «Fille-Værn» i John Lie's «Fra Fjeldbygden»)). Arne T. Aabø har en artikkel, «Litt omkring gangaren Fille-Vern og opphavsmannen», i Jol i Setesdal 1973, s.29. Vern var altså spelemann, og komponerte musikk selv.

Jeg vet foreløpig ikke hvor i Stavanger Vern og familien bodde, men i kirkeboken for Stavanger 1845 kan vi lese at «Karen Gjermundsdatter, Steenmand Bernt Olsens Hustrue», døde 1-2-1845 og ble gravlagt i Stavanger. Presten har da først skrevet «Fattigkassen» bak henne, men strøket over dette og så skrevet «Uformuende». Vern Auversen er altså nå blitt til **Bernt Olsen**, og det er dette han kaller seg da han 2) 25-3-1846 gifter seg i Randaberg med enken

Elen Ellingsdatter, dpt.24-1-1801 i Hå. Hennes foreldre var Elling Ellingsen Åen, Håland i Varhaug, f.ca.1759 på Lerbrek i Varhaug, gift 1786 med Karen Larsdatter Kalsvaren under Mæland i Varhaug, f.1761. Han er da oppgitt å være 58 år og kalles «Arbeidsmand, født paa Hordesøe, opholder sig i Stavanger. Første Konen død 1/2 45 her i Byen. Hendes første Mand død paa Goa for 9 Aar siden». Elen er nevnt «Heien, Stavnem» da hun gifter seg. Foreldrene hennes bodde nemlig (i Steinhuset?) på Heien under Stavnheim, men flyttet fra prestegjeldet, uvisst hvor hen.

Elen var 1) gift 20-6-1824 i Hå med Elling Jakobsen Grøneteigen under Austre Goa, f.1792 på Ånestad i Varhaug, død 1837. De hadde 6 barn, hvorav 2 jenter og 2 gutter vokste opp. Bernt og Elen skal ha bodd i et lite hus på Goa, og han var visst kjent for å være murmester i Randaberg. Etter en stund reiste de fra bygda, uvisst hvorhen.

Jeg har registrert disse barna:

1. **Auver Vernsen**, f.1816 på Heggtveit, død 1/2 år gammel.
2. **Gunhild Vernsdatter**, f.1816, død 6 år gammel.
3. **Ragnhild Vernsdatter**, f.1817 på Tveit. Til Stavanger 1840. Gift 9-9-1841 i Stavanger med «Matros, opholder sig i Stavanger» *Peder Pedersen*, f.1811 i Øiestad. Vi skal komme tilbake til dem.
4. **Anne Vernsdatter**, f.1820, vel død liten?
5. **Sigrid Vernsdatter**, f.1822 i Fyresdal. Til Stavanger 1831.
6. **Anne Vernsdatter**, f.1823, død 2 1/2 år gammel.
7. **Auver Vernsen**, f.1824. Til Stavanger 1831.
8. **Jon Vernsen**, f.1826. Til Stavanger 1831.
9. **Gunhild Vernsdatter**, f.1828. Til Stavanger 1831. Det er antakelig denne «Gunhild Bernsdatter» som har datteren

Hansine Gurine med «Ungkarl, Mølle-dreng» *Hans Gundersen* fra Kristiansand. Gift 1) 19-3-1851 i Stavanger med «Ungkarl, Matros» *Carl Johan Olsen* fra Stavanger, 21 år gammel. Far hans var Ole Olsen. Far hennes er oppgitt til Vernt Assersen. Hun ble 2) gift 2-2-1880 i St.Petri med «Enkemand, Tømmermand» *Jonas Børildsen*, f.5-3-1830 i Heskestad (Helleland?). Foreldrene hans var Børild Jonsen Gya i Helleland, f. på Vettelund i Ogna, nevnt «separeret mann» da han giftet seg 19-6-1825 i Helleland med Marta Svendsdatter Gya, dpt.29-4-1798. Ved giftermålet er Gunhilds far oppgitt å hete Vern Auensen.

a) Hansine Gurine Hansdatter, f.18-4-1848.

Prestalausen, Peder Pedersen f 1811

Vern og Karis datter Ragnhild ble altså gift 9-9-1841 i Stavanger med «Matros, opholder sig i Stavanger» *Peder Pedersen*, f.1811 i Øiestad. Far hans er oppgitt til Peder Lindgren, død, og far hennes til Wærn Åensen. Denne Peder Pedersen var født 28-12-1811 i Østre Moland, dpt.1-3-1812 i Tromø, og døde i Iowa. Han ble i Strand kalt for «Prestalausen», og må ha vært litt av en original. Foreldrene hans var Petter Pettersen Lundgreen (Lindgren?) fra Sverige, oppgitt sjømann, som hadde denne sønnen med Anna Larsdatter fra Barbu.

Ragnhild og Peder bodde først i Stavanger. Ved sønnen Peder Andreas' dåp i Stavanger 1843 er foreldrene kalt «Peder Andreassen Kalhammeren, Arbeider, og Rachel Bernsdatter». Året etter bor de i «Kaasen» under Helmikstøl da de dører sønnen Bertel Cain i Forsand. Peder er da kalt «Arbeidsmand». Ved datteren Maris dåp i Strand 1847 kalles foreldrene «Peder Pedersen og Rachel Berentsdatter paa Vatland». Og ved sønnen Bertels dåp i

Forsand 1849 kalles foreldrene «Peder Pedersen Helmikstøl, Inderst, Rakel Berentsdatter». Før vi ser litt videre på Prestalausén og hans andre og tredje ekteskap, skal vi nevne barna som Ragnhild og Peder hadde sammen:

- a) Peder Andreas Pedersen, f.5-1-1843, dpt. i Stavanger. Gift med *Berte Aslaksdatter Varhaug*, f.22-2-1833. Foreldrene hennes var Aslak Aslaksen Varhaug under Strand, dpt.4-9-1809, husmann på foreldreplassen Varhaug under Strand, graver og kirketjener i Strand i mange år, gift 2) 1832 med Ingeborg Olsdatter Rennaren under Austbø i Rennesøy, f.1805. Berte hadde før hun giftet seg datteren Ingeborg f.1859, død 1864 med enkemannen «Jørgen af Stavanger». Peder Andreas meldte seg ut av statskirken sammen med faren, Prestalausén, den 17.august 1868. Berte meldte seg ut 7.mars 1870. Og 1870 reiser Peder Andreas og familien til Amerika [se Strand I s.578].
 1. Ingeborg, f.11-12-1869, død 15-2-1870.
 2. Rakel, f.1863. 2/1865
 3. Peder, f.1864. 1/1865
- b) Bertel Cain Pedersen, f.8-5-1844, dpt. i Forsand, sannsynligvis død før 1849.
- c) Mari Pedersdatter, f.3-4-1847 på Vatland, dpt. i Strand. Hun fikk 1865 datteren Rakel Theodora med «Arbeidsmand, Ungkarl» *Theodor Olsen* fra Stavanger. Gift 1) 1867 med *Thore Thorsen Bjørheimshaugen* - se Strand I s.473. Gift 2) 1886 med Odd Larsen Urlia under Ur - se Strand III s.1375.
 1. Rakel Theodora, f.1865, død 2 dager gammel og gravlagt i Strand.
- d) Bertel Pedersen, f.4-6-1849, dpt. i Forsand. Utvandret fra Haabakken til Amerika 6-5-1871.

Så var det Prestalausén igjen. Han ble gift andre gang 15-6-1859 i Strand med enken *Aagot Samuelsdatter Risvoll*, dpt.29-9-1805 på Risvoll i Sauda, død 30-7-1878 av «Kræft» på Håbakken i Strand. Hennes foreldre var Samuel Njellsen Risvoll, f.ca. 1764, død 1835, gift med Eli Knutsdatter Maldal, f.ca.1765, død 1835.

Og her blir det ganske så intrikat. Aagot var første gang gift 28-3-1844 i Strand med enkemannen Paul Paulsen fra Søndenaåhavn fra Sauda, f.1798. Paul var på sin side først gift 10-7-1832 med Kari Nilsdatter, f.ca.1806. Denne Kari er mor til hun som skulle bli 3. konen til Peder Haabakken / Prestalausén, nemlig Kari Bjørnsdatter, f.1826!

Ved folketellingen 1865 kalles Peder Haabakken «Peder Andreassen» igjen, «Husmand med Jord, Fisker» og 33 (!!) år, med kone Aagot, 32 år (!!). De hadde ingen dyr på plassen, satte ingen poteter og sådde heller ikke noe korn. Ved folketellingen 1875 er Peder fortsatt nevnt på Haabakken under Prestegaarden i Strand, «Husmand med Jord og Fisker, født 1812 i Arendal, Kvæker», og de setter 2 tønner poteter det året. Og her får vi også forklaringen på kallenavnet Prestalausén. Han meldte seg nemlig ut av statskirken 17.august 1868 sammen med sønnen Peder Andreas. Dette er for øvrig også skrevet om i Martin Nag: Det indre lys, Kvekerforlaget 1983. Kona Aagot Samuelsdatter er «Statskirke-medlem». De har ingen dyr på plassen, men sår 1/10 tønne bygg og setter 2 tønner poteter.

Sammen med dem bor «Logerende Enke, Spinderske» Kari Bjørnsdatter. Og den losjerende enken blir Petters tredje hustru: Peder gifter seg nemlig 3) 5-8-1879 i Strand med enken *Kari Bjørnsdatter* - «Smea-Kari», f.27-10-1826 på Lekvam, død 12-6-1888 på Strand. Hennes foreldre

var «Pige» Kari Nielsdatter under Leqvam og «Ungkarl» Bjørn Iversen Fisterholmen under Nedre Fister, f.1807. I 1889 reiser den aldrende Peder Haabakken til sønnene sine i Amerika. Han var da enkemann for tredje gang. Han døde antagelig i Iowa.

Kari Bjørnsdatter f 1826

«Smea-Kari», **Kari Bjørnsdatter**, var altså født 1826. Hun fikk 1848 sønnen Kornelius med «Ungkarl» **Samuel Thorsen Strand**. Han må være identisk med Samuel Thoresen Strand, f.1826. Foreldrene hans var Thore Samuelsen Strand fra Alsvik, f.1796, død 1887, bonde på brnr.1 av Strand, gift 1827 med Anna Jensdatter Strand, f.1803, død 1885. Samuel var på 1860-tallet sjømann bl.a. på Stavanger-skutene «Jacob Kjelland», Hakon Adelsteen» og «Lindby». Han rømte i februar 1869 i land i Liverpool fra denne siste, og kom seg trolig over til Amerika. I 1887 heter det at familien «har i flere Aar [ca.10 år] intet hørt fra ham, enten han lever eller ikke». Han kalte seg «Sam», var sjømann, og det heter at han druknet. En historie går også om at han skal ha vært «pirat» (sjørøver), men dette er vel kanskje en overdrivelse.

Kari hadde 1857 datteren Berte Kristine med **Ole Tollefsen Taulunden**, dpt.4-9-1784. Foreldrene hans var Marte Olsdatter Idsalholmen, som fikk denne sønnen med «Gift Mand» Tollef Tormodsen Idsal fra Songesand i Lysefjorden, dpt.29-1-1736, død 1796, bonde på hele Idsal. Ole Tollefsen hadde for øvrig også en datter Gunhild f 1815 som ble gift med Daniel Pettersen f 1816 av det reisende Vardalsfølget.

Så ble Kari gift 1864 med **Helge Osmundsen**, f.1809 på Gardmyrå på Talgje og dpt.11-9-1809, død 1867 som «Fattiglem, Gift Mand» på Tuftene under Prestegården og gravlagt i Strand. Foreldrene hans var Osmund Gardmyrå under Gard på

Talgje, gift med Anne Helgesdatter (er hun identisk med Anna Helgesdatter Gardsmyrå, f.1778, konf.1795 og død 1828 som «Pige» på Kingestadtre?). Kari og Helge bodde som inderster og fattiglemmer i Sjøbodene under Prestegården fra før de giftet seg. Ved folketellingen 1865 er Helge kalt «sygelig, og derfor ogsaa fatig». Da Helge dør i 1867, bor de på Tuftene, og ved sønnen Helges dåp i 1868 er Kari også nevnt på Tuftene.

Og endelig blir Kari som «Enke» gift 5-8-1879 i Strand med **Peder Pedersen** - «Prestelausen», f.1811, som vi har omtalt ovenfor.

Kari Nilsdatter f 1806

Mor til Kari Bjørnsdatter, **Kari Nilsdatter**, var født ca 1806, og døde 11-6-1840 av «Smaakopper». Hun er nevnt «Pige» Kari Nielsdatter under Leqvam da hun som 20-åring i 1826 får datteren Kari med «Ungkarl» **Bjørn Iversen Fisterholmen** under Nedre Fister, f.1807. Foreldrene hans var Iver Tollefsen Holmen under Nedre Fister, født i Følsvigen under Fister, dpt.2-10-1774 på Holmen, død 1812 på Holmen, gift 20.Tr.1801 i Fister med Anna Rasmusdatter Tønnevik under Sigmundstad, f.1782, død 1847 på Runnane under Lid.

Kari ble gift 10-7-1832 med **Paul Paulsen** fra Søndenåhavn fra Sauda, f.1798, død 20-5-1850 på Haabakken. Foreldrene hans var Pål Johannesen Søndenå fra brnr.1 der (14d), f.ca.1759, død 1817, husmann i Havnabakkjen under Søndenå i Sauda (H19), gift med Ingeborg Gunnarsdatter, f.ca.1759, død 1831. Ved datteren Ingeborgs dåp i 1832 er de nevnt inderster i Holen under Strand. Ved datteren Gjertruds dåp i 1835 bor de på Varhaug under Strand, og 1838 er de kommet til Skarpenes under Tau. Fra omkring 1845 bor de så på husmannsplassen Håbakk under Prestegården

(og denne husmannsplassen er første gang nevnt i kirkeboken i 1846).

Kari døde i 1840, og Paul Paulsen ble gift 2) 28-3-1844 i Strand med *Aagot Samuelsdatter Risvoll*, f.1805. Aagot og Paul bodde i Haabakken under Strand Prestegård og hadde en datter 1846 som døde samme året. Og Aagot ble altså gift opp igjen med Prestalausens, Peder Pedersen – se ovenfor.

Nils Eivindsen f ca 1775

La oss til slutt nevne at Kari Nilsdatters far var **Nils Evindsen**, f.ca.1775, død 14-11-1836 på Skarpenæs under Tau i Strand, 61 år gammel, gravlagt i Strand. Jeg kjenner ikke til Nils' bakgrunn, heller ikke hvem som er mor til Kari. Men i 1815 er Nils i Helleland og døper sønnen Enok, og kalles da «Nils Evindsen Throdalen, en fremmed». Trodalen er en husmannsplass under Berge i Helleland. Mor til Enoch er den gifte konen Giertrud Tollefsdatter.

Ifølge Hellelandsboka (Berge nr.44), var Gjertrud dpt.26-7-1772, datter av Tolleiv Tolleivsen Berge, dpt.11-4-1746, død 30-8-1818, bonde på Berge i Helleland, gift 19-10-1768 med Tjøn Askildsdatter Øygrei, dpt.2-5-1738. Gjertrud giftet seg 1) 27-6-1808 med Tore Tolleivsen Berge fra Orrestad, dpt.30-4-1769, død 2-6-1819, bonde på Berge, og hadde 2 barn med ham. Hun ble 2) gift 15-11-1824 med Gunnar Olsen fra Kleveland i Bjelland, 33 år gammel.

Nils kalles «Niels Evindsen, fremmed Smed, logerende paa Strand» ved sønnen Oles dåp i Strand 1818. Ved sønnen Nils' dåp 1823 bor han på Liarhaug under Leqvem (Leikvam), men senere flytter han til Skarpenæs under Tau, der han også dør.

Vi har i denne artikkelen berørt en del folk som levde på kanten av samfunnet. Kari Nilsdatter og datteren Kari Bjørnsdatter var spennende mennesker. Prestalausens må ha vært et menneske en ikke glemte så lett hvis en hadde møtt ham. Fille-Værn – eller Bernt Olsen som han senere kalte seg – må ha opplevd litt av hvert i sitt liv. Ingen av dem var nok omstreifere eller reisende i ordets egentlige betydning, men Fille-Værn, kanskje Nils Eivindsen og Prestalausens har nok kjent en del av dem. På denne tiden hørte med andre ord mange av disse med til det som nok ble ansett som samfunnets bunnsjikt.

De forskjellige sosioøkonomiske forholdene som førte til dette skal vi ikke gå inn på her, bare konstatere at det er lettere å omgås dem vi deler skjebne med enn folk fra andre klasser. Slik har det alltid vært, og kommer kanskje alltid til å bli. Derfor er det viktig å komme litt under huden på hverdagsmenneskene, på folk som kjemper for sitt og sine, på mennesker som opplever livets problemer på forskjellige måter, og se at vi alle er del av et felleskap der ingen er bedre eller dårligere enn andre, bare forskjellige.

Spørsmål:

1. Hva skjedde med de øvrige Fille-Værnbarna? Sigrid f 1822, Auver f 1824 og Jon f 1826 skal ha kommet med foreldrene til Stavanger i 1831, men jeg kjenner ikke til disse barna videre.
2. Hvem var Prestalausens foreldre, svensken Petter Pettersen Lundgreen og Anna Larsdatter fra Barbu?
3. Er Nils Eivindsens opphav kjent?

Svar kan sendes lagskontoret eller direkte til jonny-m@online.no

SANDNES HISTORIE- OG ÆTTESOGELAG

HØSTPROGRAM 2008

Mandag 1. september: **ENGØYHOLMEN KYSTKULTURSENTER**
Besøk.

Mandag 6. oktober: **«STERK, FRI OG KALLET»**
om diakonisse Elisabet Fedde(1850-1921)
v/universitetslektor Siri Kalvig Adriansen

Mandag 3. november: **«SLEKTER I DISTRIKTET»**
v/Thore Jørpeland, som har stort kjennskap til slektene i distriktet.
Vi regner med at han tar for seg slekter i Høyland/Sandnes.

Inngang i Kulturhuset. Møtene holdes i Kartevollrommet, Sandnes bibliotek, Sandnes Kulturhus kl. 19.00. **NB! Vær ute i god tid, da dørene lukkes kl. 19.00 i Kulturhuset.**

RISKAMUSEÈT

SOMMER/HØSTPROGRAM 2008

Lørdag 7. og 8. juni: **RISKADAGENE**
Laget deltar med stand. Det blir informasjon om:
- registreringsarbeid, industrihistorien i Riska – årbokprosjektet.

Onsdag 24. september: **ÅRBOK FOR RISKA - presentasjon**
Kåseri om Frøylandsvannet som energikilde: – kvern,
-vadmelsstampe, -industrimølle, -betongfabrikk, -treskofabrikk.
Riska gamle Kirke kl. 19.00.

NB!For de som ønsker å se «Kvednå» på Hommersåk, så vil den kunne åpnes ved henvendelse til leder Brit Sissel Todnem, E-post: britsissel@lyse.net, tlf. 971 05 158.

SULDAL SOGELAG

HØSTPROGRAM 2008

Søndag 7. september: **TUR TIL HAMRABØ** Avgang fra Jernvarebygget på Sand kl. 10.00. Mikkel Havrevoll er kulturhistorisk los på Hamrabø.

Laurdag 4. oktober: **STAND PÅ MØGEDALSMERKNADEN**
Debutsalg av boka "Gamle postkort frå Suldal".

Fred.10.-laur.11.okt.: **KIPEKURS** v/Knut E. Skåla frå Rosendal
Handverkskurs i Vestlandstradisjonen Kipebinding.
Marvik skule (fre.17-21 og laurd. 9-15)
Påmelding: 52 79 22 33 eller 52 79 61 52.

Tirsdag 21. oktober: **PROSJEKT - STADNAMN I SULDAL**
Presentasjon av innsamla stadnamn i Suldal frå Stadnamn-prosjektet i Rogaland frå 1982. Organisera arbeidet vidare med nye registreringar.Ryfylkemuséet kl. 19.00.

Fred.31.okt.-laur.1.nov.:**FRAMHALD AV KIPEKURSET** v/Knut E. Skåla
Marvik skule (fred. 17-21 og laur. 9-15).

Tirsdag 25. november: **PROSJEKT – STADNAMN I SULDAL DEL II**
Resultat frå nye registreringar. Ryfylkemuséet kl. 19.00.

7. MAI OG 17. MAI 1945

AV ÅSE KRISTINE KRISTENSEN

7. mai 1945 var jeg 7 1/2 år og gikk i 1ste klasse. 8. mai ble jo den offisielle flaggdagen, men for folk flest var 7. mai DAGEN. Alle som var store nok til å huske noe fra denne dagen, har sine egne minner om hva som hendte. Jeg bodde i Birkelandsgt 4 på Storhaug. Den en gang så kjente lokalhistoriker og statsfysikus, dr. Eivind Dahl, hadde sin privatklinik i dette huset fra 1928 til 1931. Siden er huset kjent blant byens folk, som dr. Dahls klinik.

Mor gråt denne ettermiddagen 7. mai. Jeg kunne ikke huske at hun hadde gjort det før. Bare den opplevelsen gjorde at jeg forsto hvor viktig denne dagen var. Selv om jeg var fullt klar over at det var krig var jeg ikke helt klar over hva okkupasjon var.

Bestemor hadde ringt og sagt at jeg måtte komme og hente små flagg, som hun hadde gjemt i en kiste. Det må ha vært i bestefars skipskiste, som nok sto vekkstuet på loftet, for sikkerhets skyld. Besteforeldrene mine bodde i Hornklovsgt 21 på Våland. Da flaggene var hentet, dro vi til byen. Der opplevde vi kaoset sammen med resten av byens befolkning.

10 dager hadde vi alle på oss til å forberede oss til 17. mai dagen. Jeg husker det ikke, men jeg regner med at alle skolebarna øvde på alle nasjonalsangene.

Hjemme hos oss tok mor symaskinen fatt. En ganske pen, mellomblå ullkåpe til mor, ble sprettet opp og «snudd». Folk som opplevde krigen var godt kjent med fenomenet «snu». Plagg ble sprettet opp og sydd sammen igjen med vrangen til rettside. Vrangen fikk da et relativt nytt preg. Til 17. mai fikk jeg altså en ny, blå ullkåpe. Dagen opprant med regn. Over den nye kåpen hadde jeg en svart regnfrakke. Mens vi ventet på avmarsj for barnetoget, sto vi utenfor domkirken, mener jeg å huske. Vår frøken skulle ikke være med oss denne dagen.

Det var muligens en venninne, som stilte opp for henne og passet på oss. Hun hadde med seg en pose drops. Hvordan hadde hun fått tak i den tro? Hun delte ut til hele klassen. Vi fikk en hver. Et meget sterkt minne. Hvis vi fikk drops en sjelden gang, gikk vi til Jørgensen i Lyder Sagensgt med noen dyrebare gram sukker. Jørgensen var dansk og kunne lage drops.

Barnetoget må vel ha gått i vestre bydel. Vi gikk tilbake mot Torvet, gjennom Kongsgt, forbi Ladegård gravlund. Da vi passerte «kirkegården», som vi alltid kalte den, sto foreldrene mine på fortauet for å se på toget. Det var nok få tørre øyne blant tilskuerne da, for akkurat der, sang vi nemlig den sangen, som nå alle har glemt. Jeg har aldri glemt den.

Høyt og fritt

Skal Norges fagre flagg

Vaie over oss i dag.

Rødt og blått

Med korset lagt i hvitt,

Det er flagget mitt og ditt,

Det er flagget mitt og ditt.

Alltid skal det være

Alltid skal det være

Nettopp dette flagg som vi vil bære

Vet noen noe om denne sangen? Jeg har lett i alle sangbøkene mine, men finner ikke noe.

Vi var også på byen og så russetoget. Da sto vi i nærheten av Tivolifjellet. Russen hadde nok masse stoff å ta av dette året. Jeg tror det var et bra tog, selv om om jeg bare husker et innslag helt tydelig. På et lasteplan var det bygget opp et stort bur. Inne i buret var Hitler. Et utydelig minne har jeg om en som rodde i en robåt. Han ble vel også trukket eller kjørt av et eller annet, som jeg ikke husker nå.

Kanskje noen av dem som var med i russetoget den gangen, kan fortelle litt om det og om hvordan russefeiringen var dette spesielle året?

Hafrsfjordvikingene

Presenterer:

HAFRSFJORD VIKINGMARKED - 2008

20. til 22. juni

Landsby med handelsfolk fra hele Europa, gjøglere, kjempende vikinger, bueskyttere, fortellere, knattileik, musikere, leker, våre unike vikingpølser og mye mer.

Torsdag kveld - Spennende åpningsseremoni

Fredag - Leiren åpen for besøk, kl. 10 - 20

Lørdag - Leiren åpen for besøk, kl. 10 - 18

Søndag - Leiren åpen for besøk, kl. 11 - 15

For mer informasjon se: <http://hafrsfjordvikingene.no/>

Tilbud til medlemmer i lokallag som er tilknyttet Rogaland historie- og ættesogelag.

349,-

Mirakelbrødre og klosterjomfruer

349,-

Byhistorier – og sånt

Engwall Pahr-Iversen:
Mirakelbrødre og klosterjomfruer **349,-**
Byhistorier – og sånt... **349,-**

Begge to for kun kr. 600,-

298,-

Ei me alt

298,-

Festung Lista

248,-

Borivoj

298,-

Sandnes i krig

298,-

Opprørere i Hitlers borg

298,-

Polsk Grinifange – norsk sjøkaptein

298,-

Sandnes – industri og handel, bind 2

348,-

Mitt Litle Eigås

149,-

Fotturer i Stavanger

Bøkene kan kjøpes hos:

**Rogaland
Historie og
ættesogelag
Bergelandsg. 30
4012 Stavanger**

COMMENTUM
FORLAG AS

Gamleveien 87 - 4315 SANDNES
Tlf. 51961250 Fax 51961251
www.commentum.no

SPESIALTILBUD

KUJL FOR HED LEHNER I LOKALOG TILGIYTTET ROGLAND HISTORIE- OG ÆTTESØGLAG

KAMPANJE:

*Kraft med og haak. Signal Bergesen
- samfunnsbygger av 1905-generasjonen*
Helge Ole Bergesen
Veil. pris: kr. 348,-
RNL-ens utlanspris er kr. 215,-

*Alexander L. Kjelland
- et slekt med hele kynet*
Gunner A. Støckberg
Veil. pris: kr. 295,-
RNL-ens utlanspris er kr. 195,-

Et på kjøkkenet i Rogaland
Merit Størseth (red.)
Veil. pris: kr. 375,-
RNL-ens utlanspris er kr. 275,-

*Fjerdelerene
- Buteletter, ferjer og hurtigbåter
i Rogaland 1955-2005*
Jone Løvsgaard
Veil. pris: kr. 395,-
RNL-ens utlanspris er kr. 275,-

*En rotte på sporene
- i et hille te Høy*
Ruth Anne Høy (red.)
Veil. pris: kr. 249,-
RNL-ens utlanspris er kr. 171,-

*Den lengste historie
- Rogaland 10 000 f.Kr. - 1350 e. Kr.*
Tor Olavstøl
Veil. pris: kr. 395,-
RNL-ens utlanspris er kr. 275,-

På dypt vann - Fløvedykkere i Nordsjøen
Else H. Tunngland
Veil. pris: kr. 395,-
RNL-ens utlanspris er kr. 275,-

NYE BØKER:

nye hamnen i jernalderen
Gunner A. Støckberg
Veil. pris: kr. 348,-
RNL-ens utlanspris er kr. 247,-

Fotograf fra Ryfylke 1880-1940
Morten Heiselberg og Ola Sanden
Veil. pris: kr. 395,-
RNL-ens utlanspris er kr. 297,-

Bøkene kan kjøpes ved henvendelse til Rogaland Historie- og Ættesøglag i Bergelandsgt 30.

Wigostrand

www.wigostrand.no

